Molnár Réka

Fa

Írni akarok a fákról, tegnap éjjel óta. Egészen pontosan azóta, hogy az ablakból kipillantva, mely egy ütött-kopott, ócska távolsági busz tartozékaként feldarabolni igyekezett a köröttem vágtató végtelent, a kékes homályban megláttam őt. Elhatároztam, hogy belebújok. Hogy lilás, kissé kényelmetlen bokacsizmámat levetve keskeny lábfejem kecsesen, mint egy balerina, a hűvös gyökércipőbe illesztem. Aztán kibújok szűkre szabott, hosszú szoknyámból, és érzékeny bőrömre vastag, repedezett kérget húzok – elrejtve benne minden moccanásomat. Fa-létem első ismertetőjele tehát a látszólagos mozdulatlanság.

Másodiknak: nyújtózkodom. Kigombolom fehér, selyemfényű blúzomat, majd száz karom felemelve, fejem puhán a nedves lombkoronába bújtatom. Mint önmagam hűtlen anyja és gyermeke: esteledvén véresre karmolom az eget, cseppjeiből keltegetve csupa Drüaszt és Meliát.

Harmadjára: kezdetemhez lélegzem magam. Fa-létem okán milliónyi levelem érintkezik a léggel, de mint törzséről lehántott, darabokra tört kéreg – millióságom álom csupán a káprázat hazug vásznán. Az összes fa egymagában áll. Sarjad, aztán gyümölcsöt hoz, levelet hullajt, majd elhal, és a színjáték kezdődik elölről. Színjáték, mert a látszatvilág áramlik csupán, egy pontban minden változatlan – átírni kényszerülök hát az elsőként tett megállapítást. Az Ős-kezdet ez, s mint Kezdet, nem a létezésből való.

A negyedik megállapítás: Fa-létem evilági keretek között nem elgondolható. Nem egy jegenye vagyok vagy fenyő vagy hárs. Nem is egy fűz. Pedig szeretem a fűzfát. Szerettem elbújni benne, abba, amelyik a házunk előtt nőtt. Göcsörtös volt, kusza, tele mindenféle kicsiny, hajlékony ággal. Azokon ültem, volt, hogy órákon át, ilyenkor olvastam vagy álmodoztam. A darazsak is szerették, meg a hangyák. Meg a verebek. De engem nem érdekeltek a darazsak vagy a hangyák vagy a verebek. Jó illata volt, édes, főleg ha virágzott. A levelei pedig azok a fajta zöldek voltak, amilyet a ceruzám hegye is hagyott, ha papírlaphoz ért. Komoly, csendes kislány voltam, néha kicsit szomorkás és zárkózott, mint egy fűzfa. Egyszer kitöltöttem egy tesztet, Mit árul el rólad a fa, amit rajzolsz? címen. Fűzfát rajzoltam persze. Az eredmény azt mondta, hajlamos vagyok melankolikusnak lenni. A fűzfa törzse és földig érő dús koronája, göcsörtjei, méhei és hangyái és verebei mindaz a mulandóságtól terhes szomorúság,

amitől olyan különösen szépek Picasso Nővérei. Vagy Vladimír Holan költészete. Vagy Michelangelo márványban született Madonnái. A mulandóság közrebocsátott titok. És mint minden közrebocsátott titok, ha meg nem értett, hát gyűlöletes. Mint a modern, véges halál. Minthogy apám kivágta a fűzfámat. Nem emlékszem, hogy melyik évben tette, talán előbb, mint ahogyan a kutyámat is eladták – azóta sem tudtam kutyát igazán szeretni. Skótjuhász volt, együtt nőttünk fel. Makacs volt az is, mint én, nem hallgatott senkire, csak rám. Apámat persze ingerelte, eladta. Én meg vártam, hogy hazajöjjön, merthogy az új gazdától rögtön, az első napon megszökött.

Ötödjére: Fa-létem emocionális kötődések terhe alatt nem megvalósítható. A Kezdet nem ismer sem ragaszkodást, sem veszteséget, sem pedig fájdalmat vagy tragédiát. A Kezdet a teljesség maga. Stratégiám tehát a következő: nem csak egyszerűen egy fát, hanem A platóni fát húzom magamra. A fa ideájává válok. „A kezdet kezdetén nem volt Istenem, magam voltam önmagam ősoka" – mondja Eckhart Mester, a misztikus bölcs, ki keresztény gondolkodóként merített a Gangesz áttetsző vizéből. Megvalósítom a tölgyet. Megvalósítom a cédrust. Megvalósítom a fügét. Perun fáját, meg Krisztus fáját, meg Brahman fáját. Most én vagyok ez a fa – mindig is az vagyok. Az Élet fája, a Paradicsom közepén álló, az is én vagyok. Aronofsky híres filmjének, *A forrás*nak konkvisztádorai a külvilágban keresték, így az nem adta jutalmul az öröklétet, csak a véges, modern halált. Ahogyan a fűzfám is kivágatott. A Fa-lét nem bírja el a ragaszkodást. Az öröklét, akár a mulandóság, közrebocsátott titok. Meg nem értettsége okán pedig gyűlöletes. Magamra öltöttem A Fát, tehát már tudom. Gyökércipőmet hűvös felhőkön pihentetem, koronámban elfér az egész világ. Elférnek benne a darazsak. Elférnek benne a hangyák. Elférnek benne a verebek. És elfér benne egy kislány, valahol ott, a hajlékony ágak sűrűjében, a göcsörtök között. Sok millió kislány. Ma már kevesen látják A Fát, leginkább csak fákat látnak. Persze akadnak kivételek. Csontváry látta, meg is festette.

A Fáról akartam írni, tegnap éjjel óta. És szimbólumokról – hogy azok között járunk. Hogy a parkok fái nem egyszerűen csak fák, és az én kivágott fűzfám sem egyszerűen csak egy fa – ő sem múlt el igazában. Ők mind A Fa, és A Fa én vagyok. Vagy Én lehetek. Ha belebújok.